97.3.

Utwórz zestawienie zawierające dla każdego roku w latach 1945–2014 minimalną i maksymalną miesięczną stopę bezrobocia odnotowaną w tych latach.

Dla otrzymanego zestawienia sporządź wykres liniowy. Pamiętaj o prawidłowym i czytelnym opisie wykresu.

97.4.

Znajdź najdłuższy nierosnący ciąg miesięcznych stóp bezrobocia w kolejnych miesiącach w latach 1945–2014. Podaj miesiąc i rok początkowy oraz miesiąc i rok końcowy znalezionego ciągu oraz jego długość.

Przykład

Dla pliku zawierającego następujące dane:

```
I II III IV V VI VII VIII IX X XII XII 2002 12,90 12,90 12,50 13,00 12,50 12,20 11,00 11,70 11,50 11,30 11,40 11,60 2003 14,20 14,40 14,30 14,40 13,60 13,20 13,10 13,00 13,00 13,00 12,90 12,80 2004 12,50 12,60 13,30 12,90 12,60 12,30 12,30 12,40 12,40 12,50 12,90 13,40
```

długość najdłuższego nierosnącego ciągu stóp bezrobocia wynosi 10 (ciąg liczb: 14,40; 13,60; 13,20; 13,10; 13,00; 13,00; 12,90; 12,80; 12,50). Miesiąc i rok początku ciągu to IV 2003. Miesiąc i rok końca ciągu to I 2004.

97.5.

Podaj liczbę lat, w których stopa bezrobocia w każdym miesiącu była większa od stopy bezrobocia w tym samym miesiącu roku poprzedniego.

2.4. Bazy danych

Zadanie 98.

Wiązka zadań Dziennik ocen

Dane są trzy pliki tekstowe: uczniowie.txt, przedmioty.txt i oceny.txt, w których zapisano oceny wystawiane uczniom w pewnym technikum informatycznym w okresie od 1.09.2014 r. do 18.12.2014 r.

Pierwszy wiersz każdego z plików jest wierszem nagłówkowym, a kolumny w wierszach rozdzielone są znakami tabulacji.

Plik o nazwie uczniowie. txt zawiera informacje dotyczące uczniów szkoły. W każdym wierszu znajduje się: identyfikator ucznia (ID_ucznia), jego imię (Imie), nazwisko (Na-zwisko) oraz oznaczenie klasy za pomocą rzymskiej liczby i litery (Klasa).

Przykład

Id ucznia	Tmie	Nazwisko	K1a	asa
123/2011		Banasik	IV	
124/2011	_	Baranowska	IV	_
125/2011		Czerwinski	IV	E

Plik przedmioty.txt zawiera identyfikator przedmiotu (Id_przedmiotu) oraz nazwę przedmiotu (Nazwa przedmiotu).

Przykład

<pre>Id_przedmiotu</pre>	Nazwa_przedmiotu
1	j.polski
2	j.angielski
3	j.niemiecki

W pliku oceny.txt zapisane są w każdym wierszu: identyfikator oceny (Id_oceny), data wystawienia oceny (Data), identyfikator ucznia (Id_ucznia), identyfikator przedmiotu (Id_przedmiotu) oraz ocena (Ocena).

Przykład

Id_oceny	Data	Id <u>ucznia</u>	Id_przedmiotu	Ocena
1	2014-09-08	704/2014	1	2
2	2014-09-08	312/2012	1	4
3	2014-09-08	649/2013	3	5

Korzystając z danych zawartych w tych plikach oraz z dostępnych narzędzi informatycznych, wykonaj poniższe polecenia. Każdą odpowiedź umieść w pliku wyniki.txt, poprzedzając ją numerem odpowiedniego zadania.

98.1.

Imiona dziewcząt w zestawieniu kończą się na literę "a". Podaj klasy, w których ponad 50% wszystkich uczniów to dziewczęta.

98.2.

Podaj daty, kiedy w szkole wystawiono więcej niż 10 jedynek jednego dnia.

98.3.

Podaj, z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku, średnie ocen z języka polskiego dla każdej klasy czwartej.

98.4.

Podaj zestawienie zawierające dla każdego przedmiotu liczbę piątek wystawionych w kolejnych miesiącach od września do grudnia łącznie we wszystkich klasach.

98.5.

Podaj zestawienie imion i nazwisk uczniów klasy II A, którzy nie otrzymali żadnej oceny z przedmiotu sieci komputerowe.

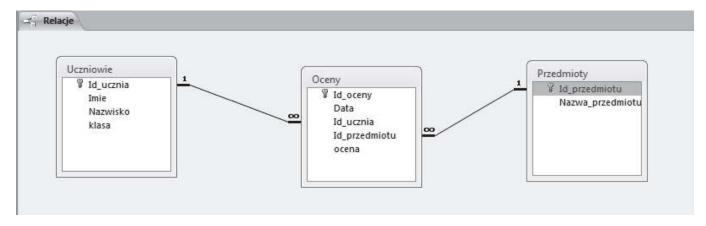
Komentarz do zadania

Przedstawiamy rozwiązanie zadania za pomocą programu Access z pakietu MS Officce 2010 oraz w języku SQL.

Kluczami głównymi (PRIMARY KEY) w tabelach Uczniowie, Oceny, Przedmioty będą odpowiednio kolumny Id ucznia, Id przedmiotu oraz Id oceny, to one jed-

2. Zadama prakty czne rozwiązy wane z azyciem kompatera

noznacznie identyfikują rekordy w tabelach. Tabele połączone są relacjami typu jeden do wielu:

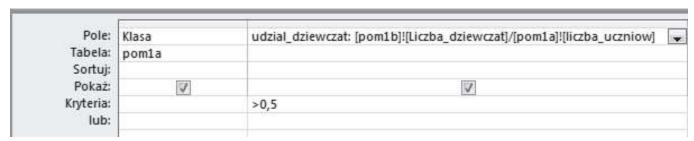

98.1.

Aby wyszukać klasy, w których ponad 50% wszystkich uczniów to dziewczęta, skorzystamy z informacji zawartych w tabeli Uczniowie. Utworzymy kwerendy pomocnicze, za pomocą których wyznaczymy liczbę dziewcząt (kryterium w kolumnie Imie: Like "*a") w klasach (liczymy liczbę identyfikatorów uczniów) oraz liczbę wszystkich uczniów w klasach.

klasa		PoliczOf	fId_ucznia1: Id_ucznia	Imie
Uczniowie		Uczniov	vie	Uczniowie
Grupuj we	dług	Policz		Gdzie
[5	7		V	
				Like "*a"
Pole: Tabela:		e	liczba_uczniow: Id_ Uczniowie	ucznia
umowanie: Sortuj:	Grupuj w	edług	Policz	
Pokaż: Kryteria:		V	V	
	Pole: Tabela: Janowanie: Sortuj: Pokaž:	Pole: Klasa Tabela: Uczniowie Uczniowie Grupuj w	Pole: Klasa Tabela: Uczniowie Uczniowie Policz Klasa Uczniowie Grupuj według Sortuj: Pokaż:	Pole: Tabela: Uczniowie Uczniowie Policz Policz Riasa Uczniowie Uczniowie Uczniowie Uczniowie Grupuj według Policz Pokaż:

W kolejnej kwerendzie dla każdej klasy obliczymy wyrażenie $\frac{liczba\ dziewcząt}{liczba\ wszystkich\ uczniów}$, przy czym wyrażenie to powinno być większe od 0,5.

Zapytanie w języku SQL:

SELECT Klasa

FROM Uczniowie

GROUP BY Klasa

HAVING SUM(CASE WHEN Imie LIKE "%a" THEN 1 ELSE 0 END) > COUNT(*) / 2

98.2.

Chcąc wyszukać daty, kiedy w szkole wystawiono więcej niż 10 jedynek jednego dnia, odfiltrujemy spośród wszystkich ocen jedynki, a następnie posłużymy się funkcjami agregującymi (policzymy dla każdej daty liczby jedynek i odfiltrujemy te dni, w których liczba jedynek przekroczyła 10).

Warunek na ocenę został założony za pomocą klauzuli WHERE. Klauzula GROUP BY umożliwia podział wierszy na kategorie na podstawie wartości w kolumnie Data i skorzystanie z funkcji grupującej (POLICZ) dla różnych ocen. Dalej klauzulą HAVING ograniczamy zestawienie do takiego, w którym liczba jedynek jest większa od 10.

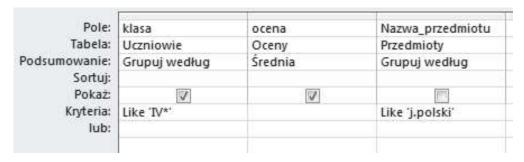
Pole:	Data	ocena	ocena
Tabela:		Oceny	Oceny
Podsumowanie:	Grupuj według	Policz	Gdzie
Sortuj:		Malejąco	
Pokaż:	V	V	
Kryteria: lub:		>10	1

Zapytanie w języku SQL:

SELECT Oceny.Data, Count(*)
FROM Oceny
WHERE Oceny.ocena=1
GROUP BY Oceny.Data
HAVING Count(*)>10

98.3.

Aby ustalić z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku średnie ocen z języka polskiego każdej klasy czwartej, odfiltrujemy oceny z języka polskiego uczniów klas IV, a następnie skorzystamy z funkcji agregującej Średnia (AVG).

Zapytanie w języku SQL:

SELECT Uczniowie.klasa, **AVG**(oceny.ocena)

FROM Oceny

JOIN Przedmioty **ON** Przedmioty.id przedmiotu = Oceny.id przedmiotu

JOIN Uczniowie ON Uczniowie.id ucznia = Oceny.id ucznia

WHERE Przedmioty.nazwa_przedmiotu = 'j.polski' AND Uczniowie.klasa LIKE 'IV%'

GROUP BY Uczniowie.klasa

98.4.

W rozwiązaniu utworzymy kwerendę krzyżową, w której nagłówkiem kolumny będzie wyodrębniamy z daty numer miesiąca (funkcja MONTH), zaś nagłówkiem wiersza — nazwa przedmiotu. Jako wartość wstawiamy ocenę lub identyfikator oceny i stosujemy funkcję Policz. Dodatkowo należy pamiętać o klauzuli WHERE, za pomocą której odfiltrujemy same piątki.

Widok projektu:

Pole:	Miesiąc: Month([Ocer	Nazwa_przedmiotu	ocena	ocena
Tabela:		Przedmioty	Oceny	Oceny
Podsumowanie:	Grupuj według	Grupuj według	Policz	Gdzie
Krzyżowe:	Nagłówek kolumny	Nagłówek wiersza	Wartość	
Sortuj:				
Kryteria:				5
lub:				

Zapytanie w języku SQL:

SELECT Przedmioty.Nazwa_przedmiotu, **Month**(Oceny.Data), **Count**(*) **FROM** Oceny

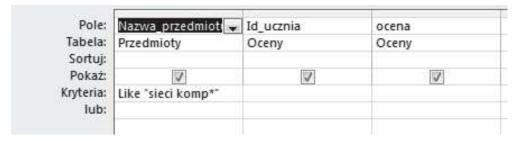
JOIN Przedmioty **ON** Przedmioty.id_przedmiotu = Oceny.id_przedmiotu **WHERE** Oceny.ocena=5

GROUP BY Przedmioty. Nazwa przedmiotu, Month (Oceny. Data)

98.5.

Rozwiązywanie poprzedzimy utworzeniem kwerendy pomocniczej, w wyniku której otrzymamy oceny uczniów uczęszczających na zajęcia z przedmiotu sieci komputerowe.

Widok projektu:

Dalej, korzystając z wyników powyższego zapytania pomocniczego oraz tabeli Uczniowie (złącze pomiędzy tabelami typu RIGHT JOIN), uzyskamy zestawienie uwzględniające wszystkie rekordy z tabeli Uczniowie, niezależnie od tego czy uczniowie mają ocenę, czy nie (pole wypełnione wartościami NULL). Kolejnym krokiem jest wybranie rekordów z wartością NULL. Dodatkowo w kryterium dla pola Klasa podajemy "II A".

Widok projektu:

pom5 Uczniowie Nazwa_przedmiotu Imie Id_ucznia Nazwisko ocena klasa Pole: Imie Nazwisko klasa ocena Tabela: Uczniowie Uczniowie Uczniowie pom5 Sortuj: Pokaż: V 1 Kryteria: "I A" Is Null

Zapytanie w języku SQL:

lub:

SELECT Uczen.Imie, Uczen.Nazwisko

FROM Uczen

WHERE Uczen.Klasa = 'II A' AND (SELECT COUNT(*) FROM Oceny JOIN
Przedmioty ON Przedmioty.id_przedmiotu = Oceny.id_przedmiotu WHERE
Oceny.id_ucznia = Uczen.id_ucznia AND Przedmiotu.nazwa LIKE 'sieci komp%') = 0

Rozwiązanie

98.1.

IA, IC

98.2.

2014-11-11

2014-10-14

98.3.

Klasa	Średnia
IV A	3,53
IV B	3,45
IV C	3,40
IV D	3,90
IV E	3,51

98.4.

Przykładowa poprawna odpowiedź:

Nazwa_przedmiotu	9	10	11	12
administracja bazami danych	3	13	7	1
administracja sieciowymi systemami operacyjnymi				2
biologia	8	20	9	5
chemia	18	31	31	13
diagnostyka i naprawa urzadzen techniki komputerowej	8	13	9	13
edukacja dla bezpieczenstwa	9	15	14	8
fizyka	14	21	31	9
geografia		1	1	
historia	2	2		
historia i spoleczenstwo - przedmiot uzupelniajacy	8	4	6	3
informatyka	33	31	34	25
j.angielski	50	85	72	50
j.niemiecki	66	106	84	53
j.polski	37	81	62	41
jezyk angielski zawodowy w branzy informatycznej	1	1	1	
matematyka	32	39	48	35
podstawy przedsiebiorczosci	6	16	16	12
projektowanie i montaz lokalnych sieci komputerowych	10	11	11	6
sieci komputerowe		2		
systemy baz danych	6	5	8	5
systemy operacyjne	4	19	12	9
urzadzenia techniki komputerowej	8	18	19	15
wiedza o kulturze	7	16	13	10
wiedza o spoleczenstwie	7	15	9	7
witryny i aplikacje internetowe	5	6	9	3
wychowanie fizyczne	23	39	34	15

98.5.

Imie	Nazwisko
Aneta	Duda
Miroslaw	Gorski
Lukasz	Kostoczko
Donald	Krychowski
Adrian	Lubaczewski
Piotr	Nawrocki
Michal	Nowakowski
Piotr	Prusinski
Grzegorz	Tomkow
Radoslaw	Wojciechowski
Mariusz	Wojtyra